

ÖREBRO

Kommunala Tillgänglighetsrådet

Protokoll

2020-11-25

1. Ordföranden Ing-Marie Wessén öppnade mötet, hälsade välkommen och informerade om formerna för Teams-mötet.
Angående arvodesblanketten informerade Kemal Hosó om att ordföranden har mandat att skriva på för samtliga med sin signatur.
2. Upprop
Närvarande via Teams-länk:
Ing-Marie Wessén, Inger Göransson, Ove Nilsson, Pia Delin (L), ersättare, Kemal Hosó (S), ersättare, Christer Johansson, Pär Ljungvall, Magnus Gustafsson, Eva-Li Skog, Risto Hurskainen
Anmält förhinder: Carina Toro Hartman, Mikael Näsström, Miriam Strömquist
3. Val av justerare
Kemal Hosó föreslogs och valdes till justerare.
Risto Hurskainen undersöker hur det går till att justera digitalt.
4. Anmälan av övriga frågor
Inga övriga frågor anmäldes.
5. Godkännande av dagordning
Christer Johansson bad flytta upp Ritningsgranskningsgruppens punkt så att den hinns med innan kl. 15.00.

KTR beslutade godkänna dagordningen.
6. Föregående protokoll
På kommunens hemsida om skolor finns inte information om tillgänglighet i skolorna.
Den frågan bör KTR följa upp så att det framgår vilka skolor som är tillgängliga för funktionsnedsatta.
Eva-Li Skog har pratat med Emma Byström som tar upp frågan på ett LFE-möte.

KTR släpper inte frågan om ramp vid Edwalls ur.
KTR återkommer till frågan om elsparkcyklar.

KTR beslutade godkänna föregående protokoll och lägga protokollet till handlingarna.

7. Inbjudna gäster

- A) Gabriella Menerwa Kaasinen, intendent för offentlig konst, Örebro konsthall. KTR bjuder in henne till nästa möte.

- B) Sofie Hedberg, Samhällsutvecklingsavdelningen, Örebro kommun

Sofie Hedberg är folkhälsostrateg på Kommunstyrelseförvaltningen. Hon informerade om Liv & Hälsa Ung Särskola, ett pågående projekt där Örebro kommun, Region Örebro län och Karlskoga kommun samarbetar kring en enkätundersökning i särskolan. Projektet har möjliggjorts med finansiering från Länsstyrelsen Örebro län. Enkäten ställer frågor kring ungas livsvillkor och hälsa och genomförs sedan 2005. Kommunens särskoleelever har däremot hitintills inte haft samma möjligheter att delta i undersökningen. Det finns en efterfrågan att synliggöra särskoleelever i statistiken. Undersökningsmaterialet utgår från frågorna i den ordinarie Liv & Hälsa Ung-enkäten, men frågorna är något anpassade och förenklade och det finns något färre svarsalternativ jämfört med den ordinarie enkäten.

Fokusgrupperna har lämnat synpunkter kring enkätens utformning. Enkäten är uppdelad i fyra olika delar med var sitt tema. Första delen handlar om elevens mående, hur eleven lever, tankar om framtiden. Del 2 handlar om skolan. Del 3 handlar om hem och fritid. Del 4 handlar om alkohol, tobak och narkotika. Fokusgrupperna menade att det är viktigt att det ska ingå frågor även kring detta, precis som i den ordinarie enkäten. Enkäten fylls i digitalt. Eleven kan ta hjälp av någon på skolan om hen behöver förstå frågan bättre. När enkäten öppnas kan man välja bildstöd till. Man kan också få frågorna upplästa om man vill.

Lärarna får stödmaterial. Vi förenklar frågorna, och vill därför förklara hur frågorna ska tolkas. Alla ska ha samma definition så att två lärare inte förklarar på två olika sätt, till exempel mobbning och sexuella trakasserier. Definitioner kan förslagsvis gås igenom i särskolan på en lektion innan enkäten fylls i.

Frågeställarna vill inte ha ett svar till varje pris, utan elevens svar. Eleven ska aldrig få så mycket hjälp att det inte blir elevens eget svar eller egen upplevelse. Man kan hoppa över frågor.

De enkätansvariga planerar genomförande vecka 5-7 under 2021. Målsättningen är att presentera resultaten innan sommaren 2021. Så fort resultatet är klart ska det presenteras för KTR.

Sofie informerade vidare att regioner i Sverige har genomfört en liknande särskoleenkät i Sörmland och Västmanland, medan andra regioner har försökt men inte nått ända fram.

Pia Delin undrade om samma information givits i Örebro kommuns funktionsstödsnämnd.
Sofie noterar önskemålet.

8. Val av ersättare i KTR

Anita Markbåge har avsagt sig sitt uppdrag. Därför måste en ny ordinarie väljas in i KTR.
Helene Torstensdotter, ersättare för Anita Markbåge, är tillfrågad och har tackat ja.

Ytterligare måste en ersättare, Gunilla Thofeldt, för Helene Torstensdotter, väljas in i KTR.
Inger har författat en handling kring detta. Ingers handling lästes upp av Ing-Marie.

KTR beslutade skicka handlingen till Kommunstyrelsen för beslut.

9. Ärenden från KTRr och KTRau

A) Hörselskadades isolering i coronatider (se bilaga 1)

Inger föredrog. Hörselskadades förening i Örebro påtalar att corona medför extra svårigheter för hörselskadade som är beroende av läppavläsning. Detta är svårt nu både i digitala möten och vid möte med anställda i vården som använder munskydd och visir och där ett visst avstånd måste hållas. Vi vill påtala via KTR att kommunens anställda som använder sig av muntlig kommunikation att detta är ett problem för hörselskadade, vilka behöver ett särskilt stöd för att kunna följa med i det som sägs. Förslag att föra vidare frågan till HR-avdelningen.

Pia Delin menade att detta är en lika viktig fråga även på regionen.

Ing-Marie och Pia tar med sig frågan vidare till RFF (regionens funktionshinderråd).

Inger menade att det är viktigt för anställda i kommunen och regionen att tala tydligt och långsamt och att vara medvetna om hörselskadades situation.

Inger läste upp sista stycket i skrivelsen.

Ing-Marie föreslog att kontakt tas med coronastaben.

KTR beslutade att anta skrivelsen och uppdra till Risto att föra den vidare till krisstaben.

B) Information om färdtjänst (se bilaga 2)

Ing-Marie föredrag ärendet. Varför skickas inte broschyren ut till samtliga färdtjänstkunder?
Varför finns den inte nedladdningsbar?

Ingmarie läste upp sista stycket i handlingen.

Gäller även Regionen som är utförare.

Christer Johansson sade att färdtjänsten fortfarande är kommunens ansvar. Därför vill vi att KTR ska trycka på i frågan.

KTR beslutade ställa sig bakom denna handling.

C) Granskning av färdtjänst och utredning Helseplan

Det pågår en färdtjänstrevision. Örebro kommun är ekonomiskt ansvarig och har initierat revisionen och gett Helseplan i uppgift att utreda om färdtjänsten bedrivs ändamålsenligt med avseende på kvalitet och kostnader.

Helseplan har intervjuat ett antal personer. Vi fick en dragning av Lasse Lundberg på KTR-au. En rapport ska presenteras och det är svårt att föregripa den. Förslag att till nästa KTR bjuda in någon som kan presentera rapporten.

Det finns en del kritik mot både regionen och kommunen. Det saknas en målsättning avseende färdtjänsten. Det finns ett intryck av att politikerna lämnat över frågan och inte bryr sig så mycket om färdtjänsten.

KTR beslutade att uppdra åt Risto att bjuda in Lasse Lundberg eller Andreas Alstam till nästa KTR.

D) Ensamåkning färdtjänst

Informationspunkt. Man hade börjat med samåkning för gruppen daglig verksamhet. Många protesterade mot detta, bland annat FUB och KTR. Vi tyckte det är diskriminering att plocka ut en grupp. Nu kom restriktionen och nu är det ensamåkning som gäller.

Christer Johansson informerade att ensamåkningen gäller till 24 november. Men det har inte kommit något nytt beslut, och det är något man borde vänta sig att det kommer.

Ing-Marie informerade att hon har möte i kundforum med Länstrafiken imorgon och tar upp frågan då.

E) ÖSB (övergripande strategi och budget) – hur vi på bästa sätt kan synliggöra och implementera KTR:s frågor utifrån skrivningarna i ÖSB:n.

Inger Göransson informerade om att det togs ett politiskt beslut för några år sedan om att upprätta en handlingsplan. Det gjordes ett digert förarbete. Senare bestämdes politiskt att vi inte ska ha handlingsplaner i förvaltningarna, utan det ska framgå ur ÖSB vad som ska gälla.

Begreppet tillgänglighet finns på flera ställen i ÖSB, men det står inte specifikt om personer med funktionsnedsättning, inget om lagstiftning på området eller om de fyra punkterna kring hur regeringen vill ha den nationella funktionshinderpolitiken genomförd.

Det finns ingen bred kunskap finns i organisationen. Det är otydligt uttryckt i ÖSB hur vi ska jobba med funktionshinderfrågor.

Vi ska träffa kommunalrådet Kenneth Handberg och ska påtala bristerna i ÖSB:n.
Vi informerar om att vi ska ha mötet 11 december.

Pia Delin informerade om att situationen var likadan i regionen. Där bildade funktionshinderrörelsen och regionens brukarråd en grupp som jobbade fram planen.

Pär Ljungvall menade att det är viktigt att synliggöra och få till en bra skrivning.

Kemal Hosu sade att det är bra initiativ att försöka boka möte med Kenneth Handberg. Tanken med ÖSB är att ta bort så mycket kommunfullmäktigemål som möjligt då målen hittills varit ottydliga med mål som inte kunde uppfyllas. Det har blivit plottrigt med flera hundra olika mål. I ÖSB:n finns i stället sex olika områden som ska tillgodose allas behov. Det var svårt att tillgodose varje specifik grupp med deras mål, därför talas det på ett mer inkluderande sätt i ÖSB:n. Avsikten var att förenkla ÖSB så att den blir lättläst och sedan jobba kring de olika specialiserade områdena. Viktigt att KTR gör sina inspel i ett tidigt skede kring vad ni tycker är viktigt att ha med inför 2022.

Ing-Marie menade att ÖSB säger att allt arbete ska ge alla människor jämlika förutsättningar. Men klyftorna ökar istället för att minska. I dagens funktionshinderpolitik går mycket åt fel håll.

Inger sade att det behövs kunskap om personer med funktionsnedsättning om man ska minska klyftor. Det ska inte vara 300 mål. Men gärna en påminnelse om en lagstiftning som är tvingande, de fyra punkterna om genomförandet. Vi är glada över att få träffa kommunalrådet och berätta för honom. Vi vill vara med i någon av grupperna inför 2022 och göra ett "inspel".

KTR beslutar att återkomma i frågan.

F) Ledstråk

Ove Nilsson föredrog denna informationspunkt.

1. M-blocket med vita linjer på sjukhuset utgör inget ledstråk utan linjerna är endast en dekoration. Det börjar vid stora entrén med vita linjer och om man följer dem så går man in i en blomrabatt.
2. Södra Grevrosengatan, västra sidan av gångstråket där bussarna går in mot sjukhuset, där finns svart asfalt utan uppmärkning. Fråga om det är kommunens angelägenhet.

Eva-Li Skog meddelar att hon ej har fått återkoppling. Har ej hört något om detta sedan senaste KTR-au.

Ordförande tackar för informationen. Vi får avvakta mer information i frågan.

3. Rapport från möte med Örebrokompaniet

Inger Göransson rapporterade om uppdraget från förra KTR att ta upp behovet att ta upp guidade turer, att ha hörsel förstärkande åtgärder i form av t.ex. guideväskor som förvaras på biblioteket. Vi tyckte att Örebrokompaniet borde köpa egen guideväska som förvaras i turistbyrån. Vid behov kunde väskan tas med och användas. Örebrokompaniet lyssnade noga och tog till sig. Vi har utfört det vi fick i uppdrag av KTR.

Ove informerade vidare om ett möte om syntolkning. Där kom man fram till att alla engagemang som kommunen är engagerad i ska det begäras syntolkning till.

Risto och Eva-Li menade att det muntligt framkommit tidigare att syntolkning "inte är tekniskt möjligt" i tidigare sammanhang.

Inger påpekade att det vid syntolkning gäller att inte enbart återge talet, utan att berätta på ett annat sätt, exempelvis "här ser vi en röd klänning". Tekniskt klarar man uppgiften med en guideväska om sådan införskaffas. Det måste också vara en person som är utbildad för syntolkning.

Risto skriver till Kommunikation om frågan.

4. Samverkansforum Örebro kommun/Universitetet/Region Örebro/Länsstyrelsen.
Risto Hurskainen informerade att ett samverkansforum med nämnda organ har bildats. Där ska frågor diskuteras som har med rör tillgänglighet. Avsikten är att hitta gemensamma beröringspunkter men också lyfta frågor kring behov av webinarier och konferenser om tillgänglighet.

Förslag till val av KTR-representant att ingå i forumet: Carina Toro Hartman

KTR beslutar utse Carina Toro Hartman som representant till samverkansforum och Risto meddelar forumet att Carina representerar.

10. Ritningsgranskningsgruppen

Christer Johansson informerade:

LFE (lokalförsörjningsenheten) har förstått att man bör ha samråd med funktionsrättsrörelsen. Senaste mötet var väldigt bra. Alla kommunala bolagen fick tala hur de jobbar med tillgänglighetsfrågor. Vi kommer aldrig in på direktkontakt på enskilda frågor som vi är vana vid tidigare och kring tveksamheter, "hur gör vi med tillgängligheten i fastighet X". Men förhoppningsvis kan det bli så småningom. Jag efterlyser att Örebro kommun ser oss som en resurs, men vi ser inga tecken på det än. Eva-Li Skog bjöd in om övergångar och plattformar kring bussar, det är dit vi vill komma.

Det vore bra om det blev ett generellt beslut på att när offentliga lokaler planeras ska certifierade tillgänglighetskonsulter anlitas. Det finns nu finns åtta certifierade tillgänglighetskonsulter i Örebro län.

Eva-Li Skog svarade, att ju fler möten LFE har desto mer ser de Ritningsgranskningsgruppen som en resurs. Angående certifierade tillgänglighetskonsulter: det görs kompromisser och

avvägningar på allt och ibland blir det att man bara har ett sätt att se på en fråga. Ibland tillför det inte så mycket att prata med en certifierad tillgänglighetsgranskare, för vi har så mycket egen kompetens.

Inger Göransson menade att det senaste RGG-mötet handlade om teoretisk information. Kulturkvarteret var det projekt där en certifierad tillgänglighetskonsult anlätades av byggherren för första gången. Det behövs komplettering från oss som tillhör funktionsrättsrörelsen, inte enbart specialister bör användas. Under 2021 hoppas jag på praktiskt inflytande från oss.

Christer Johansson menade att de enskilda tjänstemännen som jobbar med praktiska saker behöver upptäcka att de behöver stämma av på detaljnivå.

Ove Nilsson menade att man kan inte se alla fel ur tillgänglighetssynpunkt när man tittar på ritningen. Nya Åhuset hade inte byggts enligt ritningarna. Tillgänglighet måste genomsyra hela organisationen.

Eva-Li Skog meddelade att Anki Esbjörnsson är intresserad av att ha tillgänglighetsutbildning för dem på LFE. Det har vi haft tidigare.

11. Tillgänglighetspriset

Ing-Marie informerade om tillgänglighetspriset. Varje år ges priset till en eldsjäl som gjort något ideellt för en grupp funktionsnedsatta. Vi är sena med detta i år men annonserar om nomineringsperioden 1-23 december genom en annons i Örebroar'n två veckor i följd och på kommunens hemsida. Mottagaren av priset kan också vara en grupp. Priset är 10 000 kronor. Beslutet ska tas i KTR. KTR-au går igenom ansökningarna och föreslår kandidat och beslut tas i KTR. Viktigt att ni i organisationerna går ut med information och föreslår någon som är värd priset. Priset delas ut på ett kommunfullmäktigesammanträde. Tidigare har det varit februari, nu blir det kanske mars.

12. Övriga frågor

Inga övriga frågor.

13. Nästa möte

Det finns ingen information just nu om nästa möte. Vi brukar ha KTR i februari. Carina brukar kolla upp datum. Förmodligen blir nästa möte någon gång i februari. KTR-r försöker ha ett digitalt möte den 20 januari.

14. Mötet avslutas

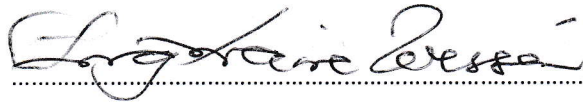
Ordföranden avslutade mötet och tackade för visat intresse.

Digitalt signerat av:

Ing-Marie Wessén, ordförande

Kemal Hoso, justerare

Justeras:

A handwritten signature in black ink, reading "Ing-Marie Wessén", written over a horizontal dotted line.

Ing-Marie Wessén, ordförande

Digitalt signerat av:

Kemal Hoso, justerare